Пролетарыі ўсіх краін, яднайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

Советская Беларусь

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

№ 91 (7652) | Нядзеля, 21 мая 1944 г. | Цана 20 к.

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

СОВЕЦКІЯ ПАТРЫЁТКІ

У дні Айчыннай вайны з выключнай сілай раскрыліся выдатныя рысы характару совецкіх жанчын. Бязмежна іх любоў да соцыялістычнай Радзімы, свяшчэнна іх нянавісць да ворага. Многа жанчын гераічна змагаецца ў радах Чырвонай Арміі, набліжаючы час нашай канчатковай перамогі над ворагам. Гісторыя не ведае такога геразма жанчын, які праяўляюць нашы совецкія патрыёткі ў абароне сваёй соцыялістычнай Айчыны ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

Нястомна працуюць на справу перамогі і жанчыны совецкага тыла. На фабрыках і заводах, у калгасах і соўгасах, змяніўшы мужчын, ушоўшых на фронт, яны штодзённа павышаюць прадукцыйнасць працы, усё больш і больш даюць краіне і фронту грознай зброі, прамысловых вырабаў і прадукцыі сельскай гаспадаркі.

У сваім загадзе ад 1 мая 1944 года Вярхоўны Галоўнакамандуючы Маршал Совецкага Саюза таварыш Сталін пісаў:

«Неацанімыя заслугі ў справе абароны Айчыны маюць совецкія жанчыны, якія самааддана працуюць у інтарэсах фронта, мужна пераносяць усе цяжкасці ваеннага часу, натхняюць на ратныя подвігі воінаў Чырвонай Арміі—вызваліцеляў нашай Радзімы».

Нямала бліскучых старонак у гісторыю Айчыннай вайны ўпісалі жанчыны Совецкай Беларусі. З першых дзён вераломнага нападу нямецка-фашысцкіх захопнікаў на нашу Радзіму ў партызанскія атрады прышлі бясстрашныя беларускія патрыёткі. Мужна і стойка яны пераносяць усе цяжкасці баявога партызанскага жыцця. Разам са сваімі братамі, мужамі і бацькамі яны помсцяць ворагу за сваю шматпакутную Беларусь, за смерць і кроў сваіх дзяцей, за разбураныя гарады і вёскі. Беларускі народ па праву ганарыцца імёнамі слаўных патрыётак — Герояў Совецкага Саюза тт. М., О. і Т. У памяці народнай назаўсёды застануцца вобразы адважных партызанак Ані Шубянок, Рымы Шаршнёвай, Ольгі Соламавай. Іх імёны будуць вечна служыць сімвалам бясстрашша, гераізма, бязмежнай любві і адданасці соцыялістычнай Радзіме.

З небывалым вытворчым уздымам уключыліся працоўныя жанчыны вызваленых раёнаў Беларусі ў барацьбу за аднаўленне народнай гаспадаркі, разбуранай нямецка-фашысцкімі захопнікамі. Следуючы благароднаму прыкладу сталінградскіх чэркасавак, сотні і тысячы патрыётак Гомеля штодзённа ўдзельнічаюць у аднаўленні прамысловых, комунальных прадпрыемстваў і жыллёвых памяшканняў. Анна Панкова, Таццяна Фядорына, Каласкова, Раўская—вось яны запявалы руху чэркасаўскіх брыгад. На іх прыкладу цяпер ужо больш 2.000 жанчын Гомеля, аб'яднаных у 40 чэркасаўскіх брыгад, з руін і попелішч ўзнімаюць свой любімы горад да жыцця.

Па-большэвіцку змагаюцца за аднаўленне калгасаў і паспяховае правядзенне веснавой сяўбы працоўныя жанчыны вёскі. Звеннявая калгаса «Трэці рашаючы», Клімавіцкага раёна, Дуня Якушава абавязалася атрымаць у гэтым годзе на сваім участку па 100 пудоў зернавых з кожнага гектара. Узятае абавязацельства выконваецца з поспехам. Звяно Якушавай першым у калгасе закончыла сяўбу зернавых на добра апрацаванай і ўгноенай глебе.

Сельскагаспадарчая арцель «Будаўнік» па праву лічыцца перадавой у Чэрыкаўскім раёне, першай закончыла сяўбу ранніх зернавых і засеяла ў фонд абароны 19 гектараў. У гэтым вялікая заслуга старшыні калгаса тав. Капіцынай, якая добра арганізавала працу калгаснікаў, разгарнула соцыялістычнае спаборніцтва паміж брыгадамі і звеннямі за паспяховае і высокаякаснае правядзенне ўсіх палявых работ. Сваёй самаадданай працай тав. Капіцына заслужыла ўсеагульную павагу сярод калгаснікаў. Такіх прыкладаў выдатнай барацьбы беларускіх калгасніц за высокі ваенны ўраджай многа.

А колькі крапатлівай працы, мацярынскіх клопатаў аддаюць нашы жанчыны вялікай дзяржаўнай справе—выхаванню дзяцей, якія страцілі бацькоў, аказанню дапамогі сем'ям франтавікоў, партызан, інвалідам Айчыннай вайны!

У сувязі з прызывам у Чырвоную Армію значнай часткі мужчын нязмерна вырасла роля жанчын ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі. Задача партыйных і совецкіх арганізацый, гаспадарнікаў зараз заключаецца ў тым, каб яшчэ больш уцягваць жанчын у актыўнае вытворчае і палітычнае жыццё прадпрыемстваў, калгасаў, устаноў, смялей вылучаць іх на адказныя пасады, аказваць ім практычную дапамогу ў авалоданні прафесіямі, набыцці практычнага навыку кіруючай работы. Неабходна таксама ўзмацніць агітацыйна-масавую работу сярод працоўных жанчын, мабілізоўваць іх увагу, энергію і ініцыятыву на хутчэйшае адраджэнне народнай гаспадаркі, на ўзмацненне дапамогі фронту.

Совецкія патрыёткі! Новымі баявымі і працоўнымі подвігамі адкажам на вялікую пахвалу нашага правадыра і настаўніка таварыша Сталіна! Аддадзім усе нашы сілы і энергію на дапамогу фронту, на хутчэйшы разгром і знішчэнне нямецка - фашысцкіх акупантаў, на аднаўленне разбуранай ворагам гаспадаркі!

Ад Совецкага Інформбюро

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 20 МАЯ

На працягу 20 мая на франтах істотных змен не адбылося

За 19 мая ў паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіт 31 самалёт праціўніка.

Гомель, Старшыні Соўнаркома БССР таварышу ПАНАМАРЭНКА

Калектыў Рудакоўскай МТС на 15 мая выканаў план веснавых трактарных работ у пераводзе на мяккае ворыва 1.151 гектар, або 101 процант плана, зэканоміў гаручага 2.100 кілограмаў. Работа працягваецца.

Трактарыст Нікалай Ярмоленка на трактары ХТЗ узараў 180 гектараў, Пётр Гардзейчык—175, Аляксандр Гардзейчык на трактары «Універсал» выпрацаваў 92 гектары.

Дырэктар МТС РЭПКО.

Хойнікі, дырэктару Рудакоўскай МТС таварышу РЭПКО Грыгорыю Нікітавічу

Ваша МТС дабілася выдатных паказчыкаў у рабоце, перавыканаўшы план трактарных работ на веснавой сяўбе і, беражліва выдаткоўваючы, зэканоміла 2.100 кілограмаў гаручага. Віншуем Вас і ўсіх трактарыстаў, трактарыстак, брыгадзіраў і механікаў з дасягнутымі поспехамі.

Соўнарком Беларусі спадзяецца, што Ваша МТС даб'ецца яшчэ лепшых вынікаў і стане ў лік МТС-пераможцаў ва Ўсесаюзным соцыялістычным спаборніцтве.

Старшыня Соўнаркома Беларускай ССР
П. Н. ПАНАМАРЭНКА.

У АДКАЗ НА ПАДЗЯКУ ПРАВАДЫРА

КЛІМАВІЧЫ, 20 мая. (БЕЛТА). У адказ на тэлеграму таварыша Сталіна, у якой ён выносіць падзяку працоўным раёна за клопаты аб ваенна-паветраных сілах Чырвонай Арміі, рабочыя, калгаснікі і інтэлігенцыя раёна ўнеслі ў фонд абароны Радзімы дадаткова 100.000 рублёў і здалі аблігацый дзяржаўных пазык на 350.000 рублёў. Паступленне сродкаў працягваецца.

СПАБОРНІЦТВА ЗА СТОПУДОВЫ ЎРАДЖАЙ

БУДА-КАШАЛЁВА, 20 мая. (БЕЛТА). Стаханаўскай работай на палях калгасная моладзь закладвае моцную аснову будучага высокага ўраджаю. У спаборніцтва за стопудовы ўраджай уступілі 45 комсамольска-маладзёжных звенняў і шэсць трактарных брыгад. Маладыя калгаснікі ўзялі сабе за правіла: не ўходзіць з поля, пакуль не выканана норма.

Добра працуе ў Буда-Кашалёўскай МТС брыгада трактарыстаў, якой кіруе комсамолец Сукаў. Кожны член брыгады дае на ворыве па паўтары нормы. На веснавым ворыве брыгада ўжо зэканоміла 150 кілограмаў гаручага.

Па Совецкаму Саюзу

ТОК ІДЗЕ Ў ТАГАНРОГ

Уступіла ў строй высокавольтная лінія Растоў—Таганрог.

Значэнне магістралі Растоў—Таганрог велізарнае.

Немцы дашчэнту знішчылі лінію, якая была пабудавана ў 1931 годзе. Будаўнікам трэба было пачынаць усё спачатку. У мароз, пургу, дождж і бездарожжа работы на трасе не спыняліся.

6 мая будаўніцтва лініі электраперадачы Растоў — Таганрог, працягласцю ў 72 кілометры, было закончана. Ток высокага напружання пайшоў у Таганрог.

ПАВЯЛІЧВАЮЦЬ ЗДАБЫЧУ НАФТЫ

Нафтавікі Куйбышаўскай вобласці з кожным днём павялічваюць здабычу нафты. Сярэднясутачная здабыча нафты па ўсяму «Куйбышаўнафтакамбінату» павялічылася ў маі супроць красавіка на 5,5 процанта.

РАЗВІЦЦЁ ПТУШКАГАДОЎЛІ НА УКРАІНЕ

На Украіне ідзе вялікая работа па развіццю птушкагадоўлі.

66 інкубатарных станцый, якія размешчаны ў 13 абласцях, ужо далі калгасам больш 300 тысяч куранят. У бліжэйшы час пачнуць працаваць яшчэ 38 станцый.

Хвалюючая сустрэча адбылася на вуліцы вёскі Шыбка (Одэская вобласць) праз гадзіну пасля вызвалення вёскі ад немцаў.

Калгасніца Таццяна Васільеўна Міронченка пазнала сярод байцоў сваю дачку Веру. Вера Міронченка — комсамолка - сувязістка. Яна ўзнагароджана медалямі «За баявыя заслугі» і «За абарону Сталінграда».

НА ЗДЫМКУ: сустрэча дачкі і маці пасля двухгадовай разлукі.

Фото Г. Омельчука.

ВЫПУСК СТАНКОЎ ПАВЯЛІЧВАЕЦЦА Ў ТРЫ РАЗЫ

У адказ на першамайскі загад таварыша Сталіна калектыў завода, дзе дырэктарам тав. М. В. Іваноў, абавязаўся да канца года павялічыць выпуск станкоў у тры разы. Завод за першыя чатыры месяцы гэтага года ўжо выпусціў больш 400 станкоў. Зараз калектыў працуе над выпускам новых тыпаў спецыяльных станкоў.

АДНАЎЛЯЕЦЦА ДОМ-МУЗЕЙ КАЦЮБІНСКАГА

У Чарнігаве аднаўляецца разбураны гітлераўцамі дом-музей выдатнейшага украінскага пісьменніка М. М. Кацюбінскага.

На доме ўмацавана мемарыяльная дошка. Прыведзена ў парадак магіла Кацюбінскага, сад і двор.

Хутка з горада Фрунзе прыбудуць у Чарнігаў экспанаты музея, якія часова былі там.

Палі зеленеюць дружнымі ўсходамі

На крутым беразе рэчкі Бяседзь размясцілася наша вёска. Добра цяпер у нас. Зеленеюць лугі, у трубку выходзяць азімыя, дружнымі ўсходамі пакрыліся яравыя пасевы. Цвітуць вішня і груша. Надвор'е садзейнічае развіццю раслін.

Я абышоў пасевы і яшчэ раз пераканаўся, што нашы абавязацельствы, узятыя ў соцыялістычным спаборніцтве па заваяванню высокага ўраджаю, будуць выкананы. Ранняя сяўба зернавых апраўдвае нашы надзеі. Зараз мы заканчваем пасадку бульбы на плошчы 55 гектараў. Застаецца яшчэ пасеяць проса і грэчку. І гэтыя культуры будуць засеяны своечасова і добраякасна,

Не так даўно ў нашым калгасе была вялікая ўрачыстасць — нам уручылі пераходны Чырвоны сцяг райкома партыі і райсовета дэпутатаў працоўных. Прымаючы сцяг, калгаснікі абавязаліся першымі быць у спаборніцтве, моцна трымаць гэты сцяг у сваім калгасе. Безумоўна, калгаснікі стараннай работай на палях стрымаюць сваё слова і нікому не ўступяць першынство.

За першынство па сяўбе ў нас змагаліся ўсе. Я хачу коратка расказаць, як працавалі і працуюць нашы людзі на палях.

У параўнанні з другімі калгасамі ў нас надта мала рабочых коней — толькі 18. Мы ўлічылі гэта, і яшчэ зімою вывезлі на поле амаль увесь гной. Зімою былі праведзены і іншыя падрыхтаванні да сяўбы.

Палявыя работы пачаліся дружна. На поле выехалі тры брыгады, 9 звенняў. За лепшымі аратымі замацавалі коней, арганізавалі за імі добры догляд. Толькі таму з першых дзён нашы аратыя выконваюць па дзве і больш нормы. Аратыя другой брыгады, якая ідзе першай па калгасу,—Мікола Краўцоў, Макар Маліноўскі і 13-гадовы Андрэй Грамыка выконваюць па дзве і дзве з паловай нормы. Не адстаюць ад іх аратыя першай брыгады: Вера Краўцова, Васіль Грамыка, Федзя Грамыка.

Разам з коннай апрацоўкай глебы калгаснікі ўскапалі рыдлёўкамі 11 гектараў. Асабліва вылучыліся Насця і Надзя Грамыка з другой брыгады, якія выконвалі па дзве нормы.

Сяўбу зернавых мы закончылі яшчэ да 1 мая. Звыш плана засеялі ў фонд Чырвонай Арміі 9 гектараў. Таксама звыш плана засяваем 3 гектары бульбы. Усе зернавыя і бульба у нас пасеяны па добра ўгноенай глебе.

Захар ГРАМЫКА,
старшыня калгаса «Гарадок», Свацілавіцкага раёна.

За 120 пудоў з гектара!

РЭЧЫЦА. (**Па тэлефону**). Гэта маладзёжнае звяно арганізавана комсамольцамі яшчэ зімою. Кіруе ім маладая калгасніца Анастасія Кузьміна. Звяно старанна рыхтавалася да палявых работ. Загадзя падабрала ўчастак зямлі плошчаю ў 7 гектараў. Двойчы высокаякасна ачысцілі насенне, склалі вытворчы план работы.

Маладыя калгасніцы сельгасарцелі «Чырвоны Кастрычнік» начале з тав. Кузьміной рашылі атрымаць па 120 пудоў зернавых з кожнага гектара. Палявыя работы звяно пачало дружна і арганізавана. Не было ні аднаго дня, каб члены звяна не перавыконвалі свайго дзённага задання. Сяўба праведзена за 7 рабочых дзён. У глебу ўнесена дастатковая колькасць гною, дзесяткі цэнтнераў попелу і штучнага намёту.

За 18 цэнтнераў зернавых з гектара змагаецца маладзёжна-комсамольскае звяно Елізаветы Іванаўны Літошкі з калгаса імені Калініна. Звяно ўзорна падрыхтавалася і ў сціслыя тэрміны правяло сяўбу. Многія члены звяна паказвалі высокія ўзоры самаадданай работы. Араты тав. Прыходзька штодзённа выконваў паўтары-дзве нормы, якасць яго ворыва была ўхвалена ўсім звяном.

Зараз на ўчастках комсамольска-маладзёжных звенняў зазелянелі дружныя ўсходы. Яны радуюць вока маладых гаспадароў вольнай зямлі. Члены звяна рыхтуюцца да догляду пасеваў.

А. КАРБАЦЕНКА,
сакратар Рэчыцкага РК ЛКСМБ.

Ліквідаваць адставанне

ПРАПОЙСК. (**Наш кар.**). Марудна ідзе сяўба ў калгасах Прапойскага раёна. За 15 дзён план веснавой сяўбы выканан толькі на 10 проц. Многія калгасы ўпускаюць лепшыя тэрміны сяўбы.

Кіраўнікі раёна тлумачаць такое адставанне ў сяўбе недахопам цягла і насення. Факты гавораць, аднак, што галоўная прычына адставання не ў гэтым. У раёне дастаткова коней, нямалая колькасць трактараў, хапае насення. Калгасы маглі закончыць сяўбу зернавых у кароткія тэрміны. Аднак, у большасці калгасаў адсутнічае правільная арганізацыя працы. Калгаснікі працуюць скопам, няма індывідуальнага ўліку працы. Многія калгасы і палявочныя брыгады не маюць вытворчых планаў.

Трактарны парк МТС дрэнна выкарыстоўваецца. Больш таго, некаторыя старшыні калгасаў ігнарыруюць трактарнае ворыва. Старшыня калгаса «Чырвоны шлях» Бадаеў забараніў выкарыстанне трактара на ворыве. «У нас хопіць коней»,—заявіў ён. Але і пасля гэтага ён нічога не прадпрыняў, каб поўнасцю выкарыстаць жывое цягла, і замарудзіў тэмпы сяўбы. Гэты калгас зараз самы адстаючы ў раёне. Значная частка калгаснікаў не прымае ўдзелу ў сяўбе. Рабочы дзень пачынаецца позна—у 9—10 гадзін.

Ліквідаваць адставанне, з дня ў дзень нарашчваць тэмпы сяўбы—неадкладная задача партыйных і совецкіх арганізацый і ўсіх калгаснікаў раёна.

В. ЧУМАКОЎ.

НА ЗДЫМКУ: Лейтэнант В. А. Ермаковіч, камандзір бронепляцоўкі дывізіёна бронепаяздоў. Ён —былы дыспетчар Барысаўскага дэпо, Беларускай ССР.

Фото **Шэўцова.**
(Фотахроніка ТАСС).

ПРОМТАВАРЫ ДЛЯ ТРАКТАРЫСТАЎ, УЧАСТКОВЫХ МЕХАНІКАЎ І АГРАНОМАЎ

Згодна загада па Народнаму Камісарыяту земляробства Саюза ССР і Цэнтрасаюза СССР і РСФСР, у мэтах заахвочвання лепшых трактарыстаў, брыгадзіраў трактарных брыгад, участковых механікаў і аграномаў МТС, якія паказваюць узоры работы ў перыяд веснавой сяўбы гэтага года, створан спецыяльны фонд тавараў (тканін, трыкатажу, абутку, мыла, тытуну, запалак і інш.).

Продаж тавараў павінен вытварацца тым трактарыстам, брыгадзірам трактарных брыгад, участковым механікам і аграномам, якія перавыконваюць устаноўленыя для іх планы па ворыву, баранаванню, сяўбе і другіх трактарных работах пры добрай якасці, у залежнасці ад ступені перавыканання плана — на суму ад 100 да 300 рублёў на чалавека (па сельскіх цэнах).

Спісы работнікаў, якія перавыконваюць план трактарных работ у перыяд веснавой сяўбы, складаюцца дырэктарам МТС па меры паступлення даных аб выкананні планаў трактарных работ, не чакаючы выканання ўсяго плана веснавой сяўбы ў раёне дзейнасці МТС. Складзеныя дырэктарам МТС спісы зацвярджаюцца камісіяй у складзе загадчыка райземаддзела (старшыня камісіі), дырэктара МТС, старшыні райспажыўсаюза і прадстаўніка ВЛКСМ.

ВЕЧАР ЧЫРВОНААРМЕЙСКАЙ САМАДЗЕЙНАСЦІ У КАЛГАСЕ

Культурна праводзяць вольны час калгаснікі Азарышчанскага сельсовета, Рэчыцкага раёна. На вечарах у калгасным клубе заўсёды людна. Нядаўна тут адбыўся цікавы вечар мастацкай чырвонаармейскай самадзейнасці. Выступаў хор, а таксама салісты. Выкананне чырвонаармейскіх песень, любімых усім совецкім народам, было вельмі цёпла сустрэта слухачамі.

За дастойную сустрэчу Сталінскага дня чыгуначніка

У дзень 25-годдзя першага комуністычнага суботніка маскоўскія чыгуначнікі звярнуліся з пісьмом да ўсіх чыгуначнікаў Совецкага Саюза з прапановай разгарнуць соцыялістычнае спаборніцтва за стаханаўскую сустрэчу Сталінскага дня чыгуначніка. Чыгуначнікі беларускай магістралі горача адгукнуліся на гэты заклік. Работнікі ўсіх службаў узялі канкрэтныя абавязацельствы па падрыхтоўцы да Дня чыгуначніка. Першыя вынікі гэтай падрыхтоўкі вырашана падвесці ў сярэдзіне чэрвеня на дарожнай нарадзе стаханаўцаў-лунінцаў. Таму многа абавязацельстваў прыўрочана да гэтага тэрміну.

Асабліва ажыўлена прайшло абмеркаванне звароту масквічоў сярод пуцейцаў. Брыгадзіры пуці тт. Афанасенка і Блізнец, пуцявыя абходчыкі тт. Лемяшкоў і Спепаненка абавязаліся ва няўрочны час вырабіць да сярэдзіны чэрвеня па 50 шпал кожны. Брыгады тт. Барпава і Маханчыка ўзяліся да злёту сваімі сіламі і матэрыяламі ў свабодны ад работы час правесці сярэдні рамонт аднаго кілометра пуці.

Вельмі сур'ёзнае абавязацельства ўзяў пуцявы абходчык тав. Сцяпаненка. Ён даў слова здаць дыстанцыі да 30 ліпеня не менш 400 шпал, якія ён зробіць у свабодны ад дзяжурства час.

Калектыў дыстанцыі пуці, дзе начальнікам тав. Разумоўскі, перавыканаў свае перадмайскія абавязацельствы. Красавіцкі план рэнавацыі матэрыялаў верхняй будовы пуці выкананы дыстанцыяй на 193 проценты, план вырабу новых матэрыялаў — на 352 проценты, план сярэдняга рамонту — на 108 процантаў.

Пуцейцы абавязаліся поўнасцю зрабіць увесь неабходны інструмент для адной дыстанцыі пуці, адрамантаваць звыш плана 24 кілометры пуці сярэднім рамонтам, пабудаваць сваімі сіламі і матэрыяламі 2 будынкі, выканаць гадавы план рэнавацыі матэрыялаў верхняй будовы пуці на 165 процантаў, перавыканаць гадавы план загатоўкі шпал, улажыць на шчэбень стрэлачных пераводаў у два разы больш, чым прадугледжана двухмесячным планам, падрыхтаваць з рабочых 12 брыгадзіраў і з брыгадзіраў — 5 дарожных майстраў і г. д.

Усё гэта калектыў дыстанцыі зробіць да Дня чыгуначніка — 30 ліпеня.

Вялікія абавязацельствы ўзяты вагоннікамі, паравознікамі, двіжэнцамі і работнікамі другіх службаў. Так, машыніст тав. Брук абавязаўся зэканоміць 15 тон вугалю. Машыніст вугляпад'ёмнага крана тав. Оскін абавязаўся давесці затрату часу на пагрузку 1,9 тоны вугалю да адной мінуты. Калектыў ваенна-эксплаатацыйнага аддзялення, дзе начальнікам тав. Кольбе, даў слова перавыконваць план грузавых работ на 20 процантаў, звыш плана правесці гадавы рамонт 110 вагонаў, адшукаўшы матэрыялы і запасныя часткі з мясцовых рэсурсаў, вырабіць запчастак, інструменту і інвентара на 40.000 рублёў, правесці планава-папераджальны рамонт 15 кілометраў галоўнага пуці і комплекснае аздараўленне двух тысяч рэльсавых стыкаў, адрамантаваць 41 кілометр тэлеграфна-тэлефоннай лініі і г. д.

Выканаўшы свае абавязацельствы, работнікі Беларускай чыгункі змогуць заявіць аб паспяховым выкананні сваёй клятвы, дадзенай чыгуначнікамі вялікаму Маршалу і палкаводцу таварышу Сталіну восенню 1943 года.

Н. ГОНЕЎ.

Комуністы ў авангардзе

Партарганізацыя Днепра-Дзвінскага 4-га Ваенна-Аднаўленчага атрада існуе пяты месяц. За гэты час яна шырока разгарнула палітмасавую работу сярод рабочых калектыва.

Комуністы сталі ў авангардзе. Яны згуртавалі калектыў на выкананне і перавыкананне вытворчых заданняў. Інжынер Велер, тэхнік Жылінскі, столяр Вярноўскі і другія асабістым прыкладам вядуць за сабой шырокія масы рабочых.

22 агітатары і 27 чытчыкаў штодзённа перад пачаткам работы праводзяць чыткі і гутаркі аб гераічных подвігах Чырвонай Арміі, працоўных совецкага тыла, чытаюць зводкі Совінформбюро.

Арганізавана глыбокае вывучэнне першамайскага загада таварыша Сталіна.

За апошні час партарганізацыя прыняла кандыдатамі ў члены партыі 6 лепшых работнікаў вытворчасці: старшых інжынераў тт. Кузьміна і Хейфец, начальніка аддзялення тав. Асадчага, старшыню мясцкома тав. Валакіну і другіх. Некаторыя з іх маюць урадавыя ўзнагароды і граматы Наркамата.

Пад кіраўніцтвам партарганізацыі добра працуюць комсамольцы. Комсамольскія брыгады даюць высокія паказальнікі работы. Комсамольцы праводзяць агітацыйна-масавую і культурную работу і актыўна працуюць па аднаўленню горада Гомеля.

Насценгазета 4-га атрада «Уперад да перамогі» (рэдактар тав. Ткачэнка) рэгулярна асвятляе ход соцыялістычнага спаборніцтва, паказвае лепшых людзей, якія аддаюць усе свае веды і энергію на карысць Радзіме.

Сваёй работай партарганізацыя заваявала аўтарытэт сярод калектыва рабочых, яна дапамагае камандаванню ўзмацніць дысцыпліну, павышаць прадукцыйнасць працы, выконваць пастаўленыя партыяй і ўрадам задачы. Калектыў Днепра-Дзвінскага Ваенна-Аднаўленчага ўпраўлення заваяваў трэцяе месца ва ўсесаюзным соцыялістычным спаборніцтве. Па 4-му атраду прэміраваны 34 работнікі і вынесена падзяка 53 работнікам, якія праявілі ініцыятыву і паказалі добрыя ўзоры работы на вытворчасці.

У адказ на першамайскі загад таварыша Сталіна калектыў абавязаўся працаваць яшчэ лепш, знішчыць недахопы, не дапускаць прастояў суднаў, выконваць і перавыконваць планы перавозак.

П. ДЗЯРГАЧ.

Аркадзь КУЛЯШОЎ

Прыгоды цымбал

(Уступ да новай паэмы)

Сярод сясцёр вясёлых
Яна ў бары расла,
Вышэйшаю між ёлак,
Гучнейшаю была.

Ударыў дзед абухам
І ёлка загула,
Зачараваны слухаў,
Прыпаўшы да ствала.

Між небам і зямлёю
Апошні раз яна
Звінела пад пілою,
Як пад смычком струна.

Не плачце!—прашумела,
Як падала ў траву,—
Я буду пець,
Як пела,
Я вас перажыву.

Бліснуў лысінай пень,
Ёлка вырвала з ценяў свой
цень,
На паляне лясной
Кладучы яго побач з сабой.
Ёлка больш не звінела, а пень
астываў ад пілы,
Нібы ў кропельках поту, у
кроплях празрыстай смалы.
Сосны, ёлкі ў той час
Галасілі ад сэрца ўсяго:
«На каго ты пакінула нас,
На каго?
Павязуць цябе з лесу на колах,
На рыжым кані.
Прывязуць цябе з лесу,
паколяць,
Згарыш на агні,
Будуць людзі на голлі
Яловым кілбасы канціць.
Разам з намі ніколі
Табе ўжо, сястрыца, не жыць.
Не дастаць галавою
Табе да блакітных нябёс...»

**ПАД ГАЛОШАННЕ ТОЕ
З ЛЕСУ ВЫЕХАЎ ВОЗ**

Едзе ёлка ў жытное
І шлях яе новы пралёг
Да сяла,
На якое
Яна пазірала здалёк.
Паглядала, хацела
Праз жыта прайсці да сяла,
Толькі з месца не ўмела
Скрануцца яна, не магла.
Хіба ёлкай прасторы
Зазнаеш якія ў жыцці,
Калі ёлцы ад бору
Да вёскі ніяк не дайсці?
А цяпер?
Хоць рукою
І жыта грабі і авёс.
Хай сабе галавою
Не ёй даставаць да нябёс,
Плакаць ёлка не стане,
Хто знае, што суджана ёй?
Можа быць і дастане,
Яшчэ да нябёс галавой?

Можа суджана плыць ёй
На моры
ад роднай зямлі?
Можа суджана
Мачтаю быць ёй
На тым караблі?
На марскім даляглядзе
Найпершай з вады выныраць,
Жыць з нябёсамі ў ладзе
І нават да зор даставаць.

Едзе ёлка па полю,
Над полем гудуць правады.

**АДГАДАЙ ЯЕ ДОЛЮ,
ПА ШТО ЯНА ЕДЗЕ?
КУДЫ?**

Мо' стаяць яна будзе на лініі
Уся ў правадах?
Тэлеграмы бацькоўскія, сыннія
Несці ў прасцяг?
Мо' службісткаю шчырай
На лініі будзе стаяць,
Будуць ластаўкі ў вырай
З яе правадоў адлятаць?
Можа звонам і гудам
Людзей яна будзе здзіўляць,
Каб аж рупіла людзям
На тых правадах паіграць?
Пыл з дарогі і смецце
Змятаючы,
Як падалом,
Ёлка едзе ў бяссмерце
З музыкай сваім і канём.
І сівы ўжо і сталы
Музыка яе гаспадар
Зробіць з ёлкі цымбалы,
Для ўнука старэйшага дар.

Пыл з дарогі і смецце
Зялёная ёлка мяла.

**ПА ДАРОЗЕ Ў БЯССМЕРЦЕ,
НАВЕДАЛАСЯ СЯЛА.**

Вось і хата.
Старыя
Унук ёй вароты адчэр.
Праз вароты праз тыя
Уз'ехала ёлка на двор.
Там з кары яе шэрай
Зрабілі навузнік для пчол.
Пад цяслярскай сякерай
Пападала голле на дол.
Покуль мяса пры лузе
Капціў пад тым голлем сусед,
На высокай сталюзе
На дошкі пілаў яе дзед.
Шкода ёлкі!
Нідзе ёй
Цяпер ужо мачтай не быць,
Мыса Добрай Надзеі
Не бачыць, па моры не плыць.
Не спрачацца ёй з ветрам
І ўжо не згінацца пад ім,
І не дыхаць паветрам
Вільготным, салёным,
Марскім.

Дошкі сонечным ранкам
У зацені майстра сушыў.
Як паспелі,
Рубанкам,
Фуганкам
Датуль іх скабліў,
Покуль не засвяціліся так,
як унука далонь,
Калі ён перад лямпай
глядзіць праз яе на агонь.
Дошкі склеіў старанна, для
доўгай, кароткай струны
Месца вызначыў, і пачалі
называцца яны
З той хвіліны інакшай,
Бо ёлкай назваць іх не мог,
Той, хто струны пабачыў,
Ступіўшы на дзедаў парог.
Як на хрэзьбіны ў хату
суседзі ішлі і ішлі,
І на струны глядзелі, і ёлкай
назваць не маглі.
Гэтак ёлка памёрла,
хай будзе ёй вечны
спакой!
Дакраніся-ж, музыка,
да струн бессмяротных
рукой!
Дзед ударыў, і ўраз праімчаўся
па струнах віхор,
І не ёлка адна зазвінела пад
ветрам, а бор.
Самі ў круг,
Як пры цудзе,
Пусціліся ногі ва ўсіх.

**ТАК НА ХРЭЗЬБІНАХ ЛЮДЗІ
НАЗВАЛІ ЦЫМБАЛАМІ ІХ**

Быццам рэха па хаце
Ішло ад сцяны да сцяны:
— Не цымбалы, багацце.
— Багацце!
— Няма ім цаны!

З хаты ў хату імкліва
Разнеслася слава сама.
— Не цымбалы, а дзіва...
— А дзіва!
— Цаны ім няма!

З часу хрэзьбін прамала
І зімаў і летаў прайшло,
Не адно і цымбалы
Аб'ехалі з дзедам сяло.
Як-жа дзеда не стала,
Іх голас не змоўк на зямлі,
Бо адразу цымбалы
Да ўнука іграць перайшлі.
Зажылі з ім у ладзе
І ў згодзе, як з дзедам зусім,
Кажуць, нат' на дэкадзе
Маскоўскай
Былі яны з ім.
Чуткі ёсць, нібы Сталін
Казаў,
Што няма ім цаны.

Так яны вандравалі
Да самай Айчыннай вайны.

Выпадак у разведцы

Зусім нечакана партызанскі разведчык Міхась Шарсцюк трапіў у палон да немцаў.

—Дзе партызаны? — запытаў на ломанай рускай мове рыжы афіцэр.

—Не ведаю,— рашуча адказаў Шарсцюк.

—Што?..

Афіцэр паказаў рукой на палоннага. Чатыры фашысты накінуліся на Міхася: круцілі рукі, білі ботамі ў жывот, грудзі, вырывалі з галавы валасы... Потым зноў кат задаваў пытанні, а партызан зноў маўчаў.

* * *

Спачатку Міхась думаў, што яго вядуць на расстрэл, але калі выйшлі на шырокую дарогу, дзе бесперапынна снавалі аўтамашыны з чорнымі гадзюкамі на бартах, ён падумаў: «Відаць, яшчэ кудысьці на допыт».

Сонца непрыкметна качілася да небасхілу. Яго вясеннія, але яшчэ халодныя праменні падалі на дарогу, на ўзгоркі. Вецер вольна імчаў над зямлёю. За хутарам, дзесьці далёка грымелі артылерыйскія выбухі, кулямёты выстуквалі чачотку.

Да сяла, куды вялі Шарсцюка, заставалася два кіламетры. На дрэвах, якія адзінока стаялі па абочынах дарогі, вецер калыхаў чалавечыя фігуры:

— Нашы людзі! І Міхась закрыў вочы.

Немцы абыходзілі гразь, марудна ступалі за палонным. Пад час яны спыняліся і папраўлялі якіясьці жаночыя фартукі на галовах, чухаліся. Вышэйшаму было халадней. Ён быў апрануты ў старэнькі сялянскі зіпун.

Не спяшаўся і партызан. Напружваў усе нервы, думаў, якім чынам уцячы ад смерці, а яна, смерць, набліжаецца з кожным крокам. Усё бліжэй і бліжэй над Міхасём узнімалася яе кастлявая рука. Трэба рызыкнуць, але як?

Прайшло яшчэ некалькі хвілін.

—Або зараз, або ніколі,— падумаў Міхась, прыкмеціўшы, што насустрач ім едзе аўтакалона. Каб даць дарогу машынам, палонны і вартавыя ледзь-ледзь звярнулі ў бок і спыніліся каля мосціка. Вартавыя часценька штосьці крычалі праязджаючым фрыцам. Праходзіў апошні грузавік з боепрыпасамі. У адно імгненне Шарсцюк спіхнуў абодвух вартавых у яму каля маста, а сам учапіўся рукамі за борт аўтамабіля. Ногі віселі...

Шофер задняй машыны нават і не думаў, што падвозіць партызана.

Салдаты, якія вялі Міхася, крычалі, стралялі. Машына не спынялася.

Ад'ехаўшы каля 500 метраў ад вартавых, Шарсцюк пакінуў машыну і павярнуў да лесу.

* * *

Позна вярнуўся Міхась у партызанскі атрад. Поўны месяц узняўся высока над зямлёй. Зоры сёння як-та асабліва ззялі ў блакітнай вышыні. Шарсцюку здавалася, што ён іх упершыню прыкмеціў за ўвесь час вайны.

—А мы ўжо думалі, што цябе закапала нямчура,— здзівіўся стары партызан, дзед Мельнічэнка.

— Хацелі, ды не ўдалося. А дзе камандзір?

—А дзе-ж яму цяпер быць? Відавочна, адпачывае. Ты не ведаеш? Не? Слухай: учора ўсе былі на станцыі. Склады спалілі з прадуктамі, ну і немчыкаў пямала пусцілі на той свет. Здорава іх напужалі, праклятых. Шкада, што цябе не было. Ну аб гэтым потым, ідзі-ж да начальства.

Шарсцюк зайшоў у зямлянку.

— Значыць, ты добра ведаеш, што немцы знаходзяцца ў сяле?

—Так. Туды нядаўна прыбыў адзін танк і восем матацыклістаў.

—Добра! Усё гэта праверым яшчэ раз, а ты ідзі адпачывай, і скажы, каб цябе накармілі. Затым, нібы толькі для сябе, камандзір дадаў:

—Раніцой будзе бой.

Міх. ХРЫСЦІЧ.

БЕЛАРУСЫ НА ФРОНЦЕ

Ён прышоў з калгаса

Тараса Рудзянкова з калгаса «Перамога» нядаўна ўзнагародзілі медаллю «За адвагу». Медаль уручыў яму камандзір часці перад строем, на перадавой лініі, у кароткія хвіліны зацішша.

Уручаючы медаль і сціскаючы руку высокаму стройнаму воіну, камандзір сказаў:

— Гэта за Гомель, таварыш Рудзянкоў. Віншую і ўпэўнены, што Вы і надалей з гэткім-жа поспехам будзеце ваяваць за Беларусь!

— Служу Совецкаму Саюзу!— адказаў воін, і ў сэрцы яго загарэлася радасць.

Нарадзіўся Тарас Аляксеевіч Рудзянкоў у пасёлку Дзмітрыеўшчына, Цераховскага раёна. Дзяцінства і юнацтва правёў у гэтых месцах. Першым у калгас уступіў. Няма для яго на цэлым свеце мясцін больш любых, чым гэтыя!

Вайна застала Рудзянкова на пасадзе брыгадзіра першай брыгады калгаса «Перамога», лепшай і перадавой брыгады.

Чэрвень 1941 года. Вораг уступіў на беларускую зямлю. Рудзянкоў, як і мільёны іншых, узняўся на помсту.

Патрыёт Рудзянкоў ужо трэці год на перадавых лініях, у траншэях, бліндажах. Быў пад Вязьмай, пад Гжацкам, і ўсюды памятаў сваю Беларусь. Тры разы раніла, і ў шпіталі сніў сваю Беларусь. Рваўся хутчэй у строй. Восенню 1943 года пераступіў граніцы Беларусі, і, калі зрабіў першы крок па роднай зямлі, нахіліўся і пацалаваў яе.

Потым Гомель, Калінкавічы. Ішоў першым па Беларусі і, здавалася яму, што ў гэтыя дні ён памаладзеў. Ні марозы, ні мяцелі, ні вясенняя распуціца — нішто не было для яго цяжкім.

За храбрасць, праяўленую ў баях за Гомель, узнагароджаны медаллю.

Напісаў аб гэтым у Цераховку. Хутка прышоў адказ. Калгаснікі дзякавалі Тараса Аляксеевіча за стараннасць, за адвагу, за тое, што ён, не шкадуючы сябе, дапамагаў і дапамагае гнаць немца-падлюгу з Беларусі.

Брыгадзір з калгаса «Перамога» і на фронце застаўся верным назве свайго калгаса, традыцыям сваёй брыгады—лепшай і перадавой у калгасе.

Е. САД.

Прадукцыя адроджанай прамысловасці

У фае клуба, дзе праходзіла рэспубліканская нарада работнікаў мясцовай прамысловасці і промкааперацыі вызваленых раёнаў Беларусі, была арганізавана выстаўка рэчаў шырокага спажывання і іншых вырабаў адноўленых прадпрыемстваў.

Багата прадстаўлены на выстаўцы раздзел Белкаапромсовета. Асабліва вылучаецца прадукцыя Гарадоцкай арцелі. Яе асартымент вельмі разнастайны, у асноўным гэта мастацкая і гаспадарчая пасуда: жбаны, гаршкі, цвяточніцы, попельніцы, чарнільніцы, вазачкі, міскі, талеркі. Усё гэта зроблена з вялікім мастацкім густам, прыгожа, тонка. Арцель працуе на сыравіне, якая была захавана ад нямецка-фашысцкіх акупантаў старымі кадравымі рабочымі.

Тут-жа, у гэтым раздзеле, прадстаўлена прадукцыя многіх іншых прамысловых арцелей. Вось работа нараўлянскіх кажэўнікаў: жаночы і дзіцячы абутак, якога ўжо выпушчана на 8 тысяч рублёў. Бачым прадукцыю рэчыцкай арцелі «Кааператар» — жаночае і дзіцячае адзенне, вяроўкі для лейцаў, сетак і гужоў. Гомельская арцель «Кааператар» прыступіла да вырабу з швейных адыходаў цацкі «Лялька-зайчык». Прадстаўлена прадукцыя хоцімскай арцелі «Аб'яднаная сіла», якая зусім нядаўна асвоіла выпуск мянташак для кос. Іх выпушчана 35 тысяч штук. Бляшаныя вёдры, тазікі, кружкі з бляхі, будаўнічыя скобы—гэта прадукцыя мозырскай арцелі «Молат».

Стэнд Белкалеспромсаюза. Прыцягвае ўвагу прадукцыя цераховскай арцелі «Соцыялізм», асартымент якой даволі абшырны: бочкі, балеі, драўляныя вёдры, лаханкі, лыжкі, шчоты. Бочкі зроблены бездакорна добра, прыгожа.

Вельмі ўбогі выгляд мае раздзел Наркамата мясцовай прамысловасці. Гэта вынік таго, што многія райпромкамбінаты рэспублікі не разгарнулі яшчэ як след сваю работу, не прыступілі да масавага вырабу тавараў шырокага спажывання. Ім, натуральна, і не было чаго прадстаўляць на выстаўку.

І. САВІЦКАЯ.

На гастролі ў Маскву

Камітэт па справах мастацтваў пры Соўнаркоме СССР запрасіў на гастролі ў Маскву Другі Беларускі Дзяржаўны драматычны тэатр, адзін са старэйшых тэатраў нашай рэспублікі.

За годы Айчыннай вайны тэатр асабліва праявіў сябе. Ён паставіў п'есу Кандрата Крапівы «Проба агнём», прысвечаную Айчыннай вайне, і рад іншых пастановак. У рэпертуары тэатра апрача п'есы Кандрата Крапівы «Проба агнём», — «Несцерка» В. Вольскага, «Мещане» М. Горкага і іншыя.

Гэта будзе першае выступленне беларускага драматычнага тэатра ў Маскве за час Айчыннай вайны. Гастролі пачнуцца ў чэрвені.

Маскоўскі глядач убачыць на сцэне лепшыя пастаноўкі тэатра ў выкананні народных артыстаў рэспублікі Ільінскага, Малчанава і другіх артыстаў.

Калектыў артыстаў Другога Беларускага Дзяржаўнага драматычнага тэатра распачаў падрыхтоўку да паездкі ў Маскву.

Зялёныя насаджэнні

Сотні каштоўных дрэў гомельскіх паркаў, сквераў былі высечаны немцамі. Немцы значна скарацілі плошчу зялёных насаджэнняў.

Цяпер у Гомелі пачаліся работы па пасадцы новых дрэў. Зялёныя насаджэнні праводзяцца па Пралетарскай, Совецкай, Комсамольскай, Інтэрнацыянальнай і другіх вуліцах. 150 дрэў пасаджана ў нядаўна адкрытым піонерскім парку. Пасадка праводзіцца і ў гарадскім парку. Высаджваюцца топаль, клён, ліпа і акацыя. За некалькі дзён ужо пасаджана каля 2.000 дрэў.

Падарунак з Тулы

РЭЧЫЦА. (Наш кар.). У сакавіку гэтага года вучні шостага класа трэцяй рэчыцкай школы паслалі пісьмо ў адну з школ горада Тулы. Нядаўна рэчыцкія вучні атрымалі падарунак з Тулы—60 падручнікаў. Падарунак гэты прыслалі вучні шостага класа 8-й жаночай сярэдняй тульскай школы.

Тульскія вучні пішуць:

«Мы з радасцю шлём вам свой падарунак. Вучыцеся па нашых падручніках яшчэ лепш. Давайце дадзім адзін аднаму слова — не мець у сваіх класах адстаючых».

Рэчыцкія вучні горача дзякавалі тульскіх таварышоў.

Па раёнах рэспублікі

У Гомельскім раёне адноўлены і пушчаны ў эксплаатацыю тры цагельныя заводы. Усё абсталяванне выраблена ў самыя кароткія тэрміны. Цагельны завод № 5 выпусціў ужо 25.000 штук цэглы-сырца. Па некалькі тысяч цэглы далі заводы № 6 і № 17.

* * *

СВЯЦІЛАВІЧЫ. Рабочыя, калгаснікі і інтэлігенцыя раёна ўнеслі ў фонд абароны Радзімы 727.000 рублёў і 1.863 цэнтнеры зярна. Сакратар комсамольскай арганізацыі вёскі Хізаўскае тав. Лапіцкая ўнесла са сваіх зберажэнняў на будаўніцтва танкавай калоны 4.000 рублёў.

* * *

Толькі за апошнія два месяцы ў Гомелі і ў раёнах вобласці было прадана каля 60 тысяч розных кніг і брашур. Апрача таго, абласным Когізам укамплектавана 35 невялікіх бібліятэк. Заканчваецца ўкамплектаванне гарадской бібліятэкі.

(БЕЛТА).

Дзеючая армія

(2-гі Беларускі фронт)

Праважаючы на фронт свайго сына Тухтасіма Бабаева, маці—работніца кравецкай майстэрні ў горадзе Какандзе (Узбекістан),—наказвала яму:

— Звяртайся з вайны героем.

Сержант Тухтасім Бабаеў выканаў наказ маці. Знаходзячыся на фронце, у баях за Совецкую Беларусь ён зрабіў нямала слаўных спраў. Ордэнам Айчыннай вайны II ступені разведчык Бабаеў узнагароджан за тое, што ўдваіх з таварышом захапіў у палон чатырох і знішчыў 20 гітлераўцаў.

Аднойчы Бабаеў быў пасланы ў разведку. Ён намеціў праходы ў дротавых загародах, знішчыў гранатай чатырох гітлераўцаў, а аднаго захапіў у палон. Грудзі адважнага воіна ўпрыгожыў ордэн Славы III ступені.

Цяпер сержант Бабаеў—Герой Совецкага Саюза. Гэтае высокае званне прысвоена яму за тое, што ў групе з 7 разведчыкамі ён адным з першых фарсіраваў Днепр. Група выбіла праціўніка з траншэі, знішчыўшы пры гэтым 20 гітлераўцаў і 2 станкавыя кулямёты з іх разлікамі.

Фото **Сотнікава.**

Міжнародная інфармацыя

Ваенныя дзеянні ў Італіі

ВОЙСКІ САЮЗНІКАЎ ПРАРВАЛІ «ЛІНІЮ ГІТЛЕРА»

ЛОНДАН, 20 мая. (ТАСС). Галоўны штаб войск саюзнікаў у Італіі паведамляе, што, не даючы ворагу перадышкі, арміі саюзнікаў у Італіі вядуць наступленне па ўсяму фронту. Пачаліся баі за «лінію Гітлера». У выніку хуткага прасоўвання войск саюзнікаў па цяжка прахадзімай мясцовасці, вораг не змог стабілізіраваць свой фронт на гэтай абарончай лініі на поўдзень ад ракі Ліры. Войскі амерыканскай 5-й арміі ўжо занялі ў гэтым сектары пануючыя вышыні. Тым самым вораг зараз адкінут на яго адсечную абарончую лінію, якая ідзе прыкладна ад Піко да Церачыны. Гэта адсечная абарончая лінія абараняе фланг варожай абарончай лініі, якая перасякае даліну Ліры. Англійская 8-я армія вядзе вельмі жорсткія баі ўздоўж усяго фронта «лініі Гітлера».

Буйныя злучэнні авіяцыі саюзнікаў працягвалі свае налёты на варожыя парты, чыгуначныя збудаванні, мотатранспарт і артылерыйскія пазіцыі.

ЛОНДАН, 20 мая. (ТАСС). Галоўны штаб войск саюзнікаў у Італіі афіцыйна аб'явіў сёння раніцой, што «лінія Гітлера» прарвана.

Амерыканскія войскі занялі Гаэту.

БАІ У ЮГАСЛАВІІ

ЖЭНЕВА, 20 мая. (ТАСС). Па паведамленнях з Югаславіі, у Заходняй Босніі часці народна-вызваленчай арміі разграмілі варожую калону колькасцю ў некалькі тысяч салдат.

У Санджаку, у сектары Прыеполі—Сенічыца, немцы нясуць значныя страты. У Кардуні і Пракуплі немцы і ўсташы церпяць паражэнне.

У Славеніі югаслаўскія часці, якія апервавалі ў раёне Веленье, захапілі вялікія трафеі, у тым ліку гарматы, кулямёты і іншае ваеннае ўзбраенне.

У Харваціі працягваюцца жорсткія баі.

КАНГРЭС РАБОТНІКАЎ КУЛЬТУРЫ І МАСТАЦТВА У ЮГАСЛАВІІ

ЖЭНЕВА, 20 мая. (ТАСС). Па вестках, атрыманых з Югаславіі, на вызваленай тэрыторыі Харваціі паступова наладжваецца культурнае жыццё. Не гледзячы на цяжкасці, выдаецца многа газет, плакатаў і лістовак. Адкрываюцца народныя тэатры.

Пачата падрыхтоўка да першага кангрэса работнікаў культуры і мастацтваў, які будзе скліканы на вызваленай тэрыторыі Харваціі. Створан арганізацыйны камітэт, які звярнуўся з адозвай да ўсіх літаратараў, мастакоў і музыкантаў з заклікам уключыцца ў будаўніцтва дзяржавы.

ЛОНДАН, 20 мая. (ТАСС). Учора на сустрэчы з работнікамі агенцтва Рэйтэр кіраўнік ваеннай місіі Югаслаўскага Нацыянальнага Камітэта Вызвалення генерал Велебіт расказаў, як выпускаюцца газеты на вызваленай тэрыторыі Югаславіі. —Бумагу для газет,—сказаў ён,—прыходзіцца забіраць у немцаў, матэрыялам для газет з'яўляюцца паведамленні маскоўскага радыё і брытанскай радыёвяшчальнай карпарацыі.

НОВЫЯ МЕРАПРЫЕМСТВЫ БАЛГАРСКІХ УЛАД ПА УЗМАЦНЕННЮ МАБІЛІЗАЦЫІ У БАЛГАРЫІ

САФІЯ, 19 мая. (ТАСС). Генеральны штаб балгарскай арміі апублікаваў новае папярэджанне ўсім ваеннаслужачым, якія знаходзяцца ў запасе, а таксама ўрачам, аптэкарам, чыгуначным і паштовым служачым аб тым, каб яны паспяшылі паведаміць у ваенныя сталы свае дасканалыя адрасы.

СТАКГОЛЬМ, 19 мая. (ТАСС). Берлінскае радыё перадала, што аб'яўленая балгарскім урадам мабілізацыя распаўсюджваецца на ўсіх балгар, якія знаходзяцца ў Германіі. На мабілізацыйныя пункты абавязаны з'явіцца ўсе ваеннаслужачыя запаса, урачы, хімікі і чыноўнікі ва ўзросце да 60 год. Берлінскае радыё папярэдзіла, што тыя, якія ўхіляюцца ад яўкі на мабілізацыйныя пункты, будуць падвергацца турэмнаму зняволенню на тэрмін да пяці год, а ў некаторых выпадках—пакаранню смерці.

БЕГСТВА ФІНСКАГА НАСЕЛЬНІЦТВА У ШВЕЦЫЮ УЗМАЦНЯЕЦЦА

СТАКГОЛЬМ, 20 мая. (ТАСС). Па атрыманых тут вестках, у Швецыю амаль беспераппынным патокам прыбываюць фінскія бежанцы. Газета «Арбетарэн» паведамляе, што праз Батнічаскі заліў у Швецыю перабраліся яшчэ 85 фінаў—бежанцаў.

Міжнародны агляд

Замежны друк працягвае абмяркоўваць вынікі бліскучай перамогі Чырвонай Арміі ў Крыму. Многія агляндальнікі робяць з баявога вопыту совецкіх войск пэўныя вывады для аперацый на Захадзе.

Так, амерыканскі радыёагляндальнік Джон Гробар, адказваючы на фашысцкую прапаганду аб непрыступнасці «еўрапейскай крэпасці», піша: «Галоўным з'яўляецца не моцнасць умацаванняў, а боездольнасць той арміі, якая штурмуе іх».

На Чорным моры, у яго заходняй частцы склалася новая, грозная для германскіх сатэлітаў абстаноўка. Совецкая авіяцыя і караблі Чорнаморскага флота атрымалі магчымасць дзейнічаць непасрэдна ля берагоў Румыніі. Гэта стварае спрыяючыя ўмовы і для злучэнняў Чырвонай Арміі, якія дзейнічаюць на Поўдні.

Немцы перабазіруюць свае караблі з румынскіх партоў на балгарскія, якія ўслужліва прадастаўляе ім балгарскі ўрад.

Захоўваючы дыпламатычныя адносіны з СССР, балгарскі ўрад, не гледзячы на папярэджанне СССР, Вялікабрытаніі і ЗША краінам—сатэлітам гітлераўскай Германіі, працягвае аказваць дапамогу немцам. Новыя факты, весткі, якія паступаюць у Стамбул, гавораць, што Балгарыя ўзмацняе гэту дапамогу. Без афіцыйнага аб'яўлення зараз праводзіцца ўсеагульная мабілізацыя. У Балгарыю ўведзены новыя германскія часці. Увесь чыгуначны і аўтамабільны транспарт краіны перададзены ў рукі нямецкіх улад.

Балгарскія ўлады не толькі прынялі на сваю тэрыторыю немцаў, якія збеглі з Одэсы і Севастопаля, але прадастаўлялі свае караблі для абслугоўвання германскіх войск у Крыму.

* * *

Наступленне саюзных войск у Італіі, якое пачалося тыдзень таму назад, прывяло да прарыву так званай «лініі Густава». Штурмам узят горад Касіно, які ляжыць на шляхах да Рыма, заняты Формія і Эсперыя. Па паведамленню галоўнага штаба войск саюзнікаў у Італіі, «лінія Густава» ў паўднёвай частцы Апенін перастала існаваць і пачаліся баі за «лінію Адольфа Гітлера». Саюзнікі на вузкім участку фронта ў Італіі маюць дзве тысячы артылерыйскіх гармат і тры тысячы самалётаў, і можна чакаць далейшага развіцця аперацый.

Ацэньваючы абстаноўку ў Італіі, англійская газета «Дэйлі экспрэс» піша, што «аперацыі генерала Александэра з'яўляюцца толькі часткай вялікага плана, бо ў бліжэйшыя тыдні будзе пачата наступленне на гітлераўскую Еўропу з усхода і захада, і таму аперацыі з поўдня маюць вялікае значэнне».

* * *

Услед за пагадненнем з Чэхаславакіяй Совецкі Урад падпісаў пагадненне аб арганізацыі грамадзянскай улады на тэрыторыі Нарвегіі пасля яе вызвалення саюзнымі войскамі. Адначасова такія-ж пагадненні заключылі з Нарвегіяй урады Вялікабрытаніі і ЗША.

Англія і ЗША, апрача таго, падпісалі падобныя-ж пагадненні з Галандыяй і Бельгіяй. У афіцыйных паведамленнях, якія апублікаваны ў Лондане, указваецца, што «з совецкім урадам кансультаваліся адносна гэтых пагадненняў, і ён выказаў сваю згоду».

Падпісаныя дакументы, як і апублікаванае саюзнымі дзяржавамі папярэджанне германскім сатэлітам, з'яўляюцца сведчаннем набліжэння часу расплаты з гітлераўскімі захопнікамі.

Дыпламатычны агляндальнік агенцтва Рэйтэр нядаўна пісаў: «Папярэджанне трох галоўных саюзных дзяржаў германскім сатэлітам — знамянальная падзея. Яно выносіць немінучы прыгавор усім, але прадугледжвае магчымасць змякчэння прыгавара таму сатэліту, які выйдзе з вайны зараз. Папярэджанне апублікавана напярэдадні падзей, грандыёзны характар якіх відавочны для сатэлітаў».

В. ГРЫШАНІН.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.

АТ00143 АДРАС РЭДАКЦЫІ: гор. Гомель, вул. Вароўскага, 10.